

[Lasse Budtz]

kunne jo meget hurtigt genetableres ved, at regeringspartierne støttede vores dagsordensforslag, men jeg kan forstå, at det ikke er helt så meget muligt, som vi godt kunne ønske det.

Jeg vil gerne bekræfte over for ministeren i anledning af ministerens andet indlæg, at vi helt klart ikke ønsker at svigte alliancen. Det kan jeg godt gentage, og jeg gør det gerne. Men jeg vil på den anden side også gerne sige, at vi ikke mener, at vi, fordi vi er medlemmer af alliancen, automatisk skal sluge alt, hvad der kommer derfra. Det kan ikke være så ejendommeligt, at 16 lande ikke altid kan være fuldstændig enige om alt – for slet ikke at tale om, at samtlige partier i alle 16 lande ikke kan være enige om alt. Det synes jeg ligger i sagens natur.

Vi mener, at dagsordenens synspunkter kan fremhæves inden for dobbeltbeslutningen. Det fastslår jeg også gerne igen på ministerens foranledning.

Jeg vil også gerne sige, at der ikke bør være tvivl om socialdemokratiets opfattelse af gensidigheden. Det er klart, at vi selvfølgelig forventer tilbageholdenhed på begge sider, altså også den sovjetiske, og hvis de amerikanske statistiske oplysninger om SS-20ernes antal er rigtige, forstås vi ganske enkelt ikke, at denne opstilling fortsætter. Vi mener, at det ville være en god forhandlingsbaggrund, hvis Vesten stoppede sine forberedelser, for derved blev Vestens tilbud om en nulløsning jo langt, langt mere troværdigt. Vi mener, at Vesten har styrke på enhver måde til at gå foran med initiativerne, men sandelig ikke mindst af den grund, at der set fra ethvert strategisk, militært perspektiv ikke er nogen som helst grund til at opstille de 572 raketter. Det er – og det tror jeg ministeren er enig med mig i – et politisk problem og ikke et militært.

Ministeren siger også, at han – som vi hørte – fraråder medlemmerne af tinget at stemme for dagsordenen, for den får alligevel ingen indflydelse på den udvikling, vi gerne ser. Det er jeg ikke så enig i. Jeg er helt enig i, at det er meget begrænset, hvad et dansk parlament alene kan gøre, og hvad en gruppe danske partier alene kan gøre, men det er da en kendsgerning, at flere landes, selv flere små landes parlamenter i fællesskab kan gøre meget, og der er ingen som helst tvivl om, at de socialdemokratiske partier – med eller

uden Frankrig og de to italienske – kan gøre meget og agter at gøre meget i forbindelse med denne sag.

Hr. Ole Bernt Henriksen stillede mig nogle direkte spørgsmål, som jeg skal prøve at besvare. F.eks. spurgte hr. Ole Bernt Henriksen mig: hvad gør vi i det hele taget i den vestlige verden, hvis Sovjet trækker tiden ud? Det er naturligvis et fuldt ud relevant spørgsmål, som vi andre også har spekuleret på svaret til. Vort umiddelbare svar, som vi i øvrigt har formuleret ved en tidligere lejlighed og også i det 10 punkts program, som jeg er helt sikker på at hr. Ole Bernt Henriksen vil huske, er, at vi bliver nødt til at tage stilling til det problem, når det opstår. Hvis der intet som helst foregår, er det klart, at så opstår der en ny situation, også rent politisk, og den må vi så tage stilling til, og vi må tage stilling til, hvornår vi skal gøre det. Men vi må prøve at puffe til udviklingen. Det er selvfølgelig logisk, at hvis vi intet gør, sker der ingenting. Vi vil gerne være med til at puffe til udviklingen, som jeg sagde – i samarbejde med andre socialdemokratiske partier, men meget, meget gerne også i samarbejde med andre partier af en helt anden farve.

Hr. Ole Bernt Henriksen var også inde på spørgsmålet om sammenkoblingen. I den forbindelse vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det er en meget gammel idé, som har været drøftet mange gange, og mange amerikanske eksperter er af den opfattelse, at den må komme før eller siden.

I det hele taget synes jeg, at der for øjeblikket kan spores meget skarpe tendenser til en opløsning i de vestlige lande omkring dobbeltbeslutningen og navnlig omkring opstillingen. Jeg er enig med hr. Gert Petersen i, at tilkendegivelsen fra den forhenværende vesttyske forbundskansler Helmut Schmidt, der med nogen ret udlægges som faderen til dobbeltbeslutningen, er af ganske overordentlig stor interesse – og formentlig også indflydelse – og demonstrerer den udvikling, der er i gang.

Over for hr. Arne Christiansen vil jeg gerne henvise til det, jeg allerede har sagt om gensidigheden. Hr. Arne Christiansen rettede et direkte spørgsmål til mig. Der skal altså ikke være tvivl om vores gensidighedsprincip; hvis jeg må have lov at sige det sådan.

Når hr. Bilgrav-Nielsen mener at kunne konstatere en meget væsentlig udvikling i